

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 11. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. január 15.

A gazdatársadalom feladatai.

Irta Rubinek Gyula.

A legkomolyabb életszükség parancsolja a magyar gazdatársadalomra az összetartást. Kint és bent bőven merülnek fel olyan jelenségek, melyek súlyos következményekkel fenyegetnek és a gazdaközönség ellentálló képességét kemény próba alá vethetik.

A Balkánon végbemenő események nyomán elbizott gazdasági aspirációk keltek életre, idehaza a kereskedelmi körök nyíltan állást foglaltak a Balkánállamok mezőgazdasági érdekei mellett, kormánynyilatkozatok történtek, amelyek a legsúlyosabb aggodalmakat keltették fel az őrési forgalom és a Balkánállamokkal való új vám és kereskedelmi rendezkedést illetően, melyek hatása alatt a gazdatársadalom vezető szervei szükségesnek tartották a legkomolyabb állásfoglalást.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésén elhangzott hivatalos kormánynyilatkozat lényegesen enyhítette a komor hangulatot, de azért részen kell lenni a magyar gazdatársadalomnak, mert ha valamikor, úgy most szorul rá a mezőgazdaság a védelemre. Az időjárás rendkívül mostohaságai mezőgazdaságunkat annyira megsanyargatták, hogy katasztrófaszerű következményektől kellene tartanunk, ha az elemi csapások elviselésében a kormány a helyett, hogy segítené a termelőket, de helyzetüket még súlyosabbá tenné. A vámvédelem mai állapotának megőrzése esetén is nagy gondok nehezedenek a mezőgazdákra s ezek között első helyen áll a munkáskérdés.

A munkásbajok fokozásához nem kis mértékben járult hozzá a gazdaközönség szervezetlensége, a következményekkel számot nem vető, egymásra licitáló bérajánlat és az, hogy a munkások mobilizálását a káros szélsőségig vittük. Arra figyelmeztetik a tapasztalatok a gazdaközönséget, hogy céltudatos és egyöntetű eljárásra való szervezkedéssel igyekezzenek olyan reformokat életbeléptetni, amelyek a kölcsönös érdekek kiegyenlítésének a mainál egészségesebb alapot teremthetnek.

De éreznünk kell azt is, hogy a szociális szempontok figyelembevétele nélkül semmiféle gazdasági kérdést nem oldhatunk meg. A szociális politika a gazdatársadalomnak első sorban a falusi élet ápolását teszi feladatává, mert falusi életet folytat maga a gazda is és a falusi otthonokból kerülnek ki a mezőgazdaság munkásai, kiknek nyugalma, elégedettsége, kulturális haladása és anyagi jólétben való emelkedése a gazda életviszonyait is jobbá és kellemesebbé teszi. Már csak a nemesebb önzés is arra inti tehát a gazdatársadalmat, hogy abból a mozgalmából, mely a falusi élet gazdasági és kulturális színvonalának emelése érdekében megindult, teljes buzgalommal ki vegye a maga részét.

Ugy a társadalmi tevékenység sikere, mint a kormánypolitikára gyakorolható befolyása a magyar gazdának attól függ, vajon az érdekképviseleti intézmények hivatásuk magaslatán állanak e, vajon a magyar gazdaközönség megadja e nekik a szükséges erkölcsi és anyagi erőt.

Azért első rendű kötelesség, hogy a vármegyei gazdasági egye-

sületek, mint érdekképviseleti intézmények talpraálltassanak és felvirágoztassanak mindazon gazdaköri és szövetkezett szervezetek, melyek az egyéni buzgalmat a közérdekű helyi feladatok szolgálatába állítják.

De ma nem kevésbé fontos a központi társadalmi intézmények megerősítése abból a célból, hogy a gazdaközönség a gazdasági politika országos kérdéseinek intézésénél természetes súlyának megfelelőleg erejének teljességében érvényesüljön.

Szervezkedésre és összetartásra hívja fel a gazdaközönséget az idők szava és az élet kényszere, mert ez a feltétele annak, hogy önmagáért helytállhasson és összes képességeit a közjóllét és a nemzeti haladás hasznára fejthesse ki.

A nagy sztrájk előkészítése.

Lukács László miniszterelnök tegnap Lovranába érkezett s az eddigi megállapodások szerint január 20-áig vagyis a parlament összeülésének napjáig ott is marad. A szociáldemokrata munkásság állásfoglalásából konstatálható, hogy a bejelentett tömegsztrájkot feltétlenül megtartják, ha csak addig a kormány vissza nem vonja választójogi javaslatát. Minthogy azonban erre igen kevés remény lehet, a politikai tömegsztrájk körülbelül be fog következni. Még csak az kellett a munkásságnak a mai viszonyok közt, hogy sztrájkba kényszerítsék! Kenyeret adjanak a dusan fizetett „népvezérek” a munkásoknak, kenyeret, ne pedig sztrájkot!

A kultuszminiszteri államtitkarság.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a minap rendeletben értesítette a miniszterium ügyosztályait, hogy a Balogh Jenő volt kultuszminiszteri politikai államtitkár által ellátott ügykört további

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

intézkedésig Nyáray-Szabó Sándor államtitkárta ruházta. A miniszteriumban ebből a rendelkezésből azt következtetik, hogy a miniszter a politikai államtitkári állást egyelőre nem szándékozik betölteni.

A Pol. Hir. viszont azt jelenti, hogy a politikai államtitkári állás végleges betöltéséről is döntött már a miniszter, még pedig Szász Károly orsz. képviselő javára.

A hatalmak parancsszava.

Az a tanács, amelyet a hatalmak adtak Törökországnak oly rövid és erélyes, hogy legyszerűen parancsszónak is beillik. Kurtán így szól: szükséges, hogy Törökország átadja Drinápolyt s a hatalmakra bizza az Égei tenger szigeteinek megoldását. Nem szenved kétséget, hogy a hatalmak nyomatókat is fognak adni ennek a tanácsnak.

Most, amikor a londoni béketárgyalások a vég felé közelednek, egyszerre, szinte váratlanul más elem kerül felszínre, mint a béke megmentője. Az etikettől van szó. A balkáni delegátusok arra hivatkoznak, hogy a török delegátusok nem hagyhatják el Londont az etikett súlyos megsértése nélkül. Tartoznak — úgy mondják — annyival az országnak, amelyben a konferenciát megtartották, hogy ilyen durva sértést el ne kövessenek.

Lehetséges tehát, hogy az utolsó pereben, amikor minden veszendőnek látszik, az etikett fogja a békét megmenteni.

Följegyzésre való, hogy a török fővárosban mostanság meglehetősen nagy a riadalom. Az ifjutörök puccsáról van szó. Az ifjutörök meg akarták támadni a portát oly időben, mikor a nagyvezér is ott

tartózkodott és belzavarokat, esetleg forradalmat akartak előidézni. A középületeket ezért most nagyobb katonai kirendeltség őrzi.

Nagy fontosságot tulajdonítanak a török nemzetgyűlésnek, melyet Konstantinápolyba hívtak össze. Bizonyosnak látszik, hogy a nemzetgyűlés a háború folytatását fogja kimondani.

Békehirek.

London, jan. 14.

A békekonferencia dolgában a helyzet nem változott, minthogy azonban ezidő szerint a legtöbb a nagyhatalmak konstantinápolyi akciójától és a porta válaszáig függ, a londoni tárgyalásban beállott szünetet nem illeti meg a jelentőség, a mellyel máskülönb minden bizonyal birt volna. A szerb és a görög delegátusok tegnap reggelinél találkoztak s azután a görög delegátusok Danevvel találkoztak.

London, jan. 14.

A nagykövetek tegnapi tanácskozásán megint a Konstantinápolyban teendő lépésekről volt szó. Az együttes jegyzék szövegét Konstantinápolyban a nagykövetek fogják megállapítani. A nagyhatalmak flotta tüntetéséről nincsen szó, de a nagyhatalmak figyelmeztetni fogják a portát arra, hogy a görögök kombinált szárazföldi és tengeri támadást terveznek Konstantinápoly ellen.

Belgrád, jan. 14.

Pasies és Berchtold gróf találkozásáról a kormány eddig még nem tett közzé hivatalos nyilatkozatot, de most a kormányparti lapok azt írják, hogy Pasies kifejezte ugyan ezt a kívánságát, de még a nagykövetségi reünio összeülése előtt.

Bukarest, jan. 14.

Jól értesült forrásból jelentik, hogy Londonban abban egyeztek meg, hogy a román-bolgár differenciák elintézését a nagykövetek reüniojára bizzák.

A román király hadparancsa.

Bukarest, jan. 14.

Az orthodox újév alkalmából Károly király a hadsereghez napi parancsot intézett, amelyben a következőket mondja:

— Ebben a nehéz pillanatban az egész ország bizalommal és szeretettel fordul hadseregéhez, mert tudja, hogy ez a hadsereg érdekeit mindig hősiességgel és önmegtartóval fogja megvédelmezni. Meg vagyok róla győződve, hogy ti, mint ama hősök méltó fiai és utódjai, akik Plevna, Rahova és Viddin mellett vérükkel újra föltámasztották a románok hadi dicsőségét, szemetek előtt fogjátok tartani ezeknek dicsőséges és felejtethetetlen harcát. Az orosz cár ő felsége Mihajlovics Miklós nagyherceg által átnyújtotta nekem az orosz hadsereg marsal botját, amivel tisztelni akarta a hősiességet és a katonai erényeket, amelyek miként eddig, úgy ezentúl is a román hadsereg büszkeségét alkották.

A király ezután azt a kívánságát fejezi ki, hogy a hadsereg ezentúl is úgy viselkedjék és hogy munkája és fegyelme méltó legyen azokhoz a nagy áldozatokhoz, amelyeket az ország hadseregének megerősítése végett hoz.

Harc Szkutari körül.

Kattaré, jan. 14.

Szkutari előtt folytonosan folyik a harc, amelyben mindig a törökök a támadók. Az ostromló csapatok valóságos védekező helyzetben vannak. A rendkívüli hideg és a folytonos hóviharak nagyon kényelmetlenné teszik a montenegrói és a szerb csapatok helyzetét. Az eleségszállítás nagyon nehéz és az ostromlók táborában rendkívül sok a beteg.

Szófia, jan. 14.

Gesov miniszterelnökhöz egy hozzá közel álló politikus kérést intézett arról, vajon igazak-e azok a hírek, hogy a királyság helyzete Romániával szemben nagyon komoly és hogy román csapatok legközelebb be fognak vonulni Dobrudába. Gesov erre ezt felelte:

APA ÉS FIA.

I.

— A terrasra kérem a kávé! — mondotta Tourane ur a szobaleánynak. Aztán szeretetteljesen karonfogta fiát s kivezette a régi, félhomályos dolgozószobán át.

Elolvadó gyöngédséggel nézte az ő nagy fiának jól megtermett alkatát.

Ő maga szolgált ki a kávéval s megkínálta Károly fiát egy valódi jó import-szivarral, melyet maga választott ki számára.

— Nagyon jó szivar . . . és magam sem tudom miért, olyan nagyon illenek a nyárutó szép éjszakáihoz . . .

Károly mosolyog és rágyújt a szivarra. Megint megszólal az apja:

— Oly boldog vagyok, hogy egyszer már megint magamnál láthatlak, Károly fiam. Ugy-e, ma együtt töltjük az estét?

Károly szórakozottan feleli:

— Igen.

Lassan szüresülnek kávéjukat. Tourane ur beszéde csupa szellem, műveltség, finomérzés. De Károly csak szórakozottan hallgatja.

A nép vérvörösen lealkonyult. Lassanként elhagyja fénye a felhőket is. Az égen feltűnnek az első csillagok.

Tourane ur kényelmesen hátraveti magát karosszékeiben:

— Látod, Károly fiam, minden mulandó ezen a világon, de az öröm, hogy egy ember nekünk köszöni létét, örökké tartó. Az élet

nem szerezhethet nekem nagyobb örömet, mint az, amikor láthatlak téged.

Károlynak hizeleg ez a beszéd, mosolyog, néhány szeretetreméltó szóval felel, aztán előveszi az óráját.

— Már kilenc óra! Tourane ur megrázkódik. Könnyű árnyék röppen át homlokán.

— Iszol-e likőrt, vagy egy pohár cognacot, fiam?

— Likőrt kérek.

A felhők rézfényű csillama kialszik s violaszínű fény marad utána.

A csillagok éleesebben válnak ki az égen. Világosság támad az ablakokban s úgy tetszik, mintha történeteikről, sorsukról beszélnének egymás közt . . .

A két férfi csöndesen izlelgeti a likőrt. Károly aztán megint az órájára néz; Tourane ur észreveszi ezt s oly hangon, mely úgy hangzik, mintha aggódó kérdés volna, így szól:

— Mit törődöl az órával? Ráérünk még! Károly nem felel.

— Rágyujtsz még egy szivarra? Sört is hozatok fel!

— Köszönöm, apám, én nem kérek belőle.

Tourane ur felsóhajt és hallgat. Károly szívja a második szivarját, nyugtalanul jár fel s alá néhány pillanatig, aztán harmadszor is az órájára néz.

— Háromnegyed tizre! Aztán néni zavarral így szól:

— Sétálnom kellene még egyet, atyám, hogy kifujjam magam.

Apja tétozáva kérdi:

— Talán elkisérjelek?

— Oh, nagyon unalmas volna ez nekem! Durel és Jeanmain várnak reám . . . Már nem is tudják, hol maradhatok!

És Tourane ur képzeletében megjelenik egy füstös billardterem, benne lármás ifju emberek. Egy pillanatig meg akarja akadályozni fiát, hogy megtartsa ígését, kéri akarja, hogy maradjon nála . . . De csak rezignáltan mondja:

— Eredj! Ne zavartasd magad! Károly nem mondatja magának kétszer.

II.

És Tourane ur egyedül marad a hoszsuzu, mélabus estén. Nehéz a szive és lelke telve van nyomasztó emlékekkel. Maga előtt látja egész életét, ezt a munkában, gondban és nélkülözésekben gazdag életet.

Husz éven át csak a fia boldogságára gondolt, husz éve meddő munkában, a holnap emésztő gondjával telt el.

Lángoló atyai idealizmusában megtagadott magától mindent, lemondott arról a sok pompás kalandról, melyre mintegy reátermett vonzó egyéniségével.

Az öröm, hogy láthatta, hogyan serdül a fia, hogyan lett pompás tarka pillangó a jelentéktelen gubóból, hogyan lett erőteljes, életvidám férfit az ő fiából, ez az öröm elfojtott benne minden más érzést. A fiu

— Ezeknek a szenzációs híreknek nincsen komoly alapjuk és egyáltalában nem lehetetlen, hogy a vitás kérdéseket békésen fogjuk megoldani. A Romániával való tárgyalás kedvezően folyik és reméljük, hogy minden veszedelmes incidens nélkül kedvező befejezést is fognak érni.

Etikett kérdések.

A török delegátusoknak azt a fenyegetését, hogy elutaznak Londonból, a diplomáciai körökben élénken foglalkoztatja. A balkáni delegátusok hangsúlyozzák, hogy egyetlen delegátus sem utazhatik el Londonból az etikett durva megsértése nélkül, mielőtt a konferencia újra össze nem ül, ha csak az okból is, hogy a tárgyalások formális megszakitását kimondják. Kijelentik, hogy minden más lépés annak az országnak súlyos megsértését jelentené, amelyben a konferenciát megtartották és amelynek diszelnöke sir Edwarh Grey.

A török nemzetgyűlés.

Mint a Reuter-ügynökség értesül, török körökben a legnagyobb fontosságot tulajdonítják a tanácskozó nemzetgyűlésnek, amelyet Konstantinápolyban tartanak. Majdnem bizonyosnak tartják, hogy a nemzetgyűlés inkább a háború folytatását fogja elhatározni, semhogy teljesítse a szövetségesek követelését.

Holnap újra kitör a háború.

London, jan. 14.

(Saját tud.) A balkáni államok küldöttei elhatározták, hogy a nagyhatalmak jegyzékeinek átadásakor ők is jegyzéket intéznek a portárhoz, a melyben be fogják jelenteni, hogy a békekonferenciát megszüntetik. E jegyzékkel egyidejűleg utasítani fogják a hadseregek vezetőit, hogy a fegyverszünetet szakítsák meg. A jegyzék átadása már holnap meg fog történni és az esetben már holnap este újból dörögnek az ágyuk a Balkánon.

örömnapi egyszermind az apának is örömnapi voltak s a gyermek apró gondjai megannyi gyötrelem volt a felnőtt számára.

De mindez elmúlt, feledésbe ment . . .

Tourane ur egyszerre áthidalhatatlan ürt lát lelke s annak a tulságosan szeretett lénynek lelke közt. S úgy érezte, mintha egyike volna azoknak a barbár agoknak, kiket utódaik feláldoztak, ha karjuk már megme-redt és szemük gyöngült.

Es felfohászokodott:

— Istenem, Istenem! . . . Mit követtem el, hogy ily kevés szeretet jut nekem annyi áldozatért?

Es egyszerre csak lát egy másik terraszt egy kis vidéki városban s látja a saját atyját, kivel együtt itta kávéját egy júniusi estelen.

Ő is türelmetlenül várta akkor, hogy szabadulhasson, ő is elővette óráját, míg az öreg ember csöndesen kérte, hogy maradjon vele.

Szive összeszorul keservében és lelkiismeretének furdalásában és sirva mondja az éjszaka esendjében:

— Atyám! Atyám! Oh, ha egyszer még . . .

Aztán elhallgatott.

Es egyszerre leszállt lelkébe a megadás érzése s azt gondolta magában, hogy nagyon rossz volna a halál, ha az embert nem készítené elő reá az elhagyatottság.

J. H. Rosny.

A diószegi gyámpénztár.

A község félti az árvák pénzét.

Megírta a Tiszántul annak idején, hogy Biharmegye közigazgatási bizottsága kimondta a bihardiószei gyámpénztár megszüntetését. A megszüntetésre már hosszú éveken keresztül rá szolgált a gyámpénztár. Az egyszerű paraszt emberek, akik a gyámpénztárt kezelték, nem értették úgy a fontos dolgok ellátását és emiatt állandó volt a szabálytalanság. Verner Kálmán árvaszéki elnök az árvák érdekeit jobban látta megvédve akkor, ha ezt a községi gyámpénztárt a többiek mintájára megszünteti és a központi kezelést kiterjeszti Diószegre is. Az elnöknek a közigazgatási bizottságban tett ily irányú előterjesztését egyhangulag elfogadták és a pénztár elszámolását rendelték el. A bizottság határozatát már a belügyminiszter is jóváhagyta.

A határozatot eddig még nem lehetett foganatosítani, mert a község, mely eddig esőkönyösen ragaszkodott a pénztár fennmaradásához, minden követ megmozdított, hogy a vármegye határozata ne menjen foganatba. Küldöttséget szervezett a község és felkereste Lukács László belügyminisztert, akit arra kért, hogy változtassa meg az előbbi határozatot és a község újabb indokai alapján hagyja meg Diószegnek a pénztárt. A miniszter nem tett határozott ígéretet, csupán azt jelentette ki, hogy a község érdekeit szem előtt fogja tartani.

E közben az árvaszék folyton sürgette a pénztár átszámolását. Verner Kálmán árvaszéki elnök ki is tüzte az átszámolás napját, azonban az átszámoláskor nem jelent meg senki a község részéről, hanem újabb határidőt kértek.

Az újabb határidő január 14-re volt kitűzve. Már épen készült Verner Kálmán az adóhivatalhoz tegnap délelőtt, amikor a postán sürgős iratok érkeztek a bihardiószei előljárástól.

Az előljárási bejelentette az árvaszéknek, hogy nem eszközölheti az átszámolást, mert a képviselőtestület vasárnap hozott határozatában egyenesen megtiltotta az előljárási tagoknak, hogy az átszámolást eszközöljék. Ez a szokatlan határozat meglepett mindenkit, mert annak olyan színezete volt, mintha a közigazgatási bizottság alárendelt hatósága ellen akarna szegülni.

Alig olvasta el az előljárási jelentést Verner Kálmán, mikor a szolgálattelvő hajdu bejelentette Bihardiószei küldöttségét. A küldöttség arra kérte Verner Kálmánt, hogy álljon el az átszámolástól addig legalább, míg a miniszter végleges döntése megérkezik.

Verner Kálmán kijelentette, hogy mint a közigazgatási bizottság rendeletének végrehajtó hatósága, nem teheti félre a rendeletet, annál kevésbbé, mert ebből esetleg keletlenlensége lehetne. A küldöttség megígérte, hogy a jövőben mindent el fognak követni, hogy a gyámpénztárban rend legyen, csak hagyják meg továbbra is a pénztárt.

Minekutánna Verner Kálmán elnöknel megnyugtató választ nem kaptak, az elnök tanácsára Miskolczy Ferenc dr főispánt, mint a közigazgatási bizottság elnökét kereste fel a deputáció és kérte a fentiekre. A főispán

addig, míg a miniszter dönt, hozzájárult az átszámolás felfüggesztéséhez.

Tegnap tudódott ki tulajdonképen az is, hogy miért nem hajlandó a képviselőtestület átengedni a gyámpénztárt. A gyámpénztárnak ugyanis évek hosszú sora óta már jelentékeny kis tartalékalapja gyűlt össze és azt mondják, hogy ez a tartalékalap a diószegi árvák tulajdonát képezi, tehát azt nem hajlandók kiadni az egész vármegye árvái részére.

Ez az indoklás természetesen nem fogadható el, mert a tartalékalapot amugy sem szabad a községnek felhasználni.

Most kíváncsian várják a miniszter döntését, mely ha a vármegye határozatát ismételtén jóváhagyja, könnyen megtörténhetik, hogy a község képviselőtestülete ellen eljárást fognak indítani.

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

Az ad hoc bizottság első ülése.

A január havi városi közgyűlés tudvalóleg dr. Hoványi Gyula indítványára egy 12 tagu ad hoc bizottságot küldött ki a városi tisztviselők fizetésrendezése tárgyában.

A kiküldött bizottság tegnap délután tartotta első ülését, amelyet Rimler Károly polgármester hívott össze.

Jelen voltak az elnöklő polgármesterek kívül: dr. Hoványi Gyula, dr. Medvigy Gábor, dr. Adorján Emil, dr. Olasz Béla, dr. Baróthy Pál, dr. Stokker József és dr. Perczel Adolf.

Rimler Károly kijelentette, hogy azért hívta össze az ad hoc bizottságot, mert a törvényhatóság nem intézkedett a bizottság megalakításáról és további működéséről. A bizottság intézkedjék a tárgyalások további módjáról és alakjáról.

Dr. Olasz Béla azt véli, hogy elsősorban elnököt, előadót és jegyzőt küldjenek ki. Javasolja, hogy elnökül dr. Adorján Emilt, előadólul dr. Baróthy Pált válasszák meg.

Rimler Károly az eredményes működése érdekében szükségesnek véli, hogy Lukács Odön tanácsnokot, mint a kérdés előadóját és Szücs Géza v. főszámvevőt hallgassa meg a bizottság. A törvény oly szövevényes, hogy e két tisztviselő felvilágosítására szükség van a bizottságnak.

Dr. Medvigy Gábor legcélszerűbbnek vélné, ha elnökül dr. Hoványi Gézát, helyettes elnökül dr. Adorján Emilt választják meg.

Dr. Hoványi Gyula viszont a sikeres munka érdekében azt vélné, ha a polgármestert választanák elnökül, aki már nincs érdekelve a fizetés rendezés kérdésében. Bekérnék továbbá a bizottságba Lukács Odön tanácsnokot és a főszámvevőt, akiknek azonban nem volna szavazati joguk. Dr. Hoványi Géza elnöksége ellen nem szól, de tudja, hogy nagyon el van foglalva.

Rimler Károly azért nem tartja magát alkalmasnak az elnökségre, mert amit akar-nak, az felülbíráta a tanács eddigi munkájának s ő mint polgármester a tanács eleboratumához kötve van s mindég csak azt az álláspontot védené. Csinálja most a bizottság teljesen önállóan a dolgot. Lukács Odön és Szücs Géza azonban szükség lesz. Hoványi Géza elfoglaltsága mellett is mindég talál módot, hogy a város dolgaiban munkálkodjék. Megjegyezte a polgármester még, hogy a tanács javaslata az 1913. évi költségvetésben benn van s erre figyelemmel kell lenni. Az esetleges változtatás ezen kívül kell, hogy legyen.

Dr. Medvigy Gábor szerint átmenetileg

a költségvetést fogadhatják el s a bizottság javaslata 1914-re szólhat.

Dr. Hoványi Gyula is osztja ezt. A költségvetés nem köti meg a bizottságot.

Dr. Medvigy Gábor szerint két ülést kell tartani. Az egyikben a munkaprogramot állapítják meg; kellene-e új állások, a fizetések megállapítása, állások átszervezése; a másik ülésen az előadói javaslatot tárgyalják.

Dr. Baróthy Pál véleménye szerint új állások szervezése, a szervezeti szabályzat módosítása kívül esik a bizottság mandátumán s nagyon is hosszú munka volna.

Dr. Adorján Emil hangoztatja, hogy a bizottságnak joga van új állások szervezését javasolni, ahol szükségesnek tartja.

Dr. Medvigy Gábor szintén így értekezik a megbizást, mert csak így lehet hosszabb időre szóló munkát végezni.

Ezután megválasztották a bizottság elnökéül dr. Hoványi Gézát, helyettes elnökéül dr. Adorján Emilt, előadóul dr. Baróthy Pált. Felkéri továbbá a polgármestert, Lukács Ödön tanácsnokot és Szücs Géza főszámvevőt, hogy a bizottság ülésein jelenjenek meg.

A török kormány pusztulni hagy egy orvost.

Tokiótól Nagyváradig.

*

A török állam kétségbeesetten zilált belső viszonyaira vet fény sugarat egy muzulmán orvos mostoha sorsa, akit a véletlen sodort ide Nagyváradra. Tegnap délután 2 órakor jelentkezett a rendőrségen dr. Abdullah Jussuf orvos és arra kérte a rendőrséget, hogy adjon neki kényszerutlevelet, mert nem tud tovább utazni hazája felé.

A rendkívül érdekes idegen iránt az első percben gyanu ébredt. Hátha kém? A rendőrtisztek szigorú szemmel méregették végig, aggodalmasan vizsgálgatták okmányait és már-már le akarták tartóztatni, mikor dr. Abdullah felmutatta igazolványát a budapesti török konzultól is.

Beszédbe ereszkedtünk a messze idegenből érkezett, hányatott életű orvossal, aki rendkívül intelligens, okos ember. Igazi európeér, akit a japán nép rohamosan fejlődő, nagyszerű kulturája csábított ezelőtt 3 évvel a csodás Keletre. Kormányja ösztöndíjjal tüntette ki a fiatal tudóst, aki eddig évenként rendszeresen kapta a fentartásához szükséges összegeket.

Mióta azonban felborult az európai béke, azóta egy frankot sem kapott Törökországból. Tanulmányai közepette érte ez az anyagi csapás s elképzelhető, hogy milyen sanyaru sorsban volt része az idegen embernek ott kinn a sárga emberek világában. Mert bejárta Kína nagy részét, megfigyeléseket, alapos tanulmányokat hozott ebből arengeteg birodalomból, ahol nincs közigazgatás, nincs közbiztonság s egész Kinát áthatja egy rettenetes szenvedély: gyűlölet az oroszok ellen.

Elkerülhetetlen a sárga veszedelem s a fehér cár birodalma érzi is a közeledő vihart — mondotta tört magyarsággal a török orvos. Különböztet pedig folyékonyan beszél franciául, angolul, németül és arabul.

A határokon orosz táborok tüze lobog és ez izgatja, lázítja a sárgákat. Én azt hiszem, hogy még ebben az évben kitör ez a nagy harc, amitől az egész művelt világ fél.

Elmondta, hogy egy fillér nélkül kellett elindulnia Tokióból. Mert az igaz, hogy pénzt nem küldtek, de megkapta a hadügyminiszteriumtól a behívót. És a török orvos sietett haza. Pénz nélkül, jóbarát nélkül vergődött keresztül Ázsián s Európában még szomorubb viszonyok várták. Bécsbe érkezett és ott sem fogadta jóbarát. A török konzulok legfeljebb jótanácsokkal látták el. S mivel Szerbián keresztül nem mehet most, Románián keresztül halad Konstantinápoly felé.

A nagyváradai rendőrség természetesen igyekezett segíteni a szorult helyzetben levő orvoson. Kiállították számára a román határig a kényszerutlevelet. És olyan elszomorító volt, amikor ez a művelt lelkű, kulturáember úgy örvendett ennek a nyomoruságos segítségnek.

Háromszázhatvan ezer koronás utépités.

Vármegyei hírek.

Biharvármegye alispánja még múlt év október 15-én kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a biharpüspöki—bisztrateres—margittai törvényhatósági közuton szükséges helyreállítások mérvének megállapítása végett, központi műszaki tisztviselőt küldjön ki. A miniszter megtagadta az alispán kérését, ellenben utasította, hogy az utra vonatkozó terveket és leírásokat az államépítészeti hivattalal készíttesse el.

A miniszter rendelete értelmében az államépítészeti hivatal elkészítette a szükséges terveket s tegnap már be is küldte a vármegye alispánjához, ahonnan pár nap múlva már a minisztériumba küldik fel.

A költségvetés szerint 353054 koronába kerül az utépitése 46 kilométer hosszú szakaszon.

Ehhez nincs hozzászámítva az a rész, amely a margittai állomás előtt van s amely szintén pár kilométer hosszúságú. Ez utdarabra nézve régebben megindították az utépitési eljárást. E részt állandó kavicsburkolattal akarják ellátni s az ebből eredő kiadást a margittai állomáson fel- és leadott áruk után szedendő vámösszegeből fogják fedezni.

*

A székelyhídi járás főszolgabírája bejelentette tegnap az alispánnak, hogy a bihardiőszegi állomás raktárának irodahelyiségében elhelyezett koleraóvszerek, egy tűz alkalmával elégték. Osupán a hordágy maradt meg használható állapotban. Kéri a főszolgabíró az alispánt, hogy pótolassa az elégett orvoságokat. Most még várhatnak vele. Megfagy most még a bacillus is.

*

A nagyváradai kir. pénzügyigazgatóság panaszt tett a szalárdi járás főszolgabírája ellen, mert a járási számvevőt néhány költség számadásának és költségvetésének a tárgyalására kiküldte. Kérte az alispánt, hogy a kiszállási költségekben marasztalja el a főszolgabíró. Az alispán elutasította a pénzügyigazgatóság e kérését, mert a főszolgabíró beigazolta a számvevő kiküldetésének a szükségességét.

*

A magyareszéki főszolgabíró betérjesztette az alispánhoz a nánhegyesi kör községeinek a határozatát a közös kiadásokra vonatkozóan. A határozatok szerint Nagykerpesd 19, Nánhegyes 25, Felsőtopa 45, Kománfalva 19 és Alsótopa kézség 12 százalékkal járul adóarányok szerint a közös kiadásokhoz. A vármegye törvényhatósága, a márciusi közgyűlésen tárgyalja ez ügyet.

HÍREK

*** Farsangi ebédek Belopotoczky nagyprépostnál.** Dr. Belopotoczky Kálmán v. b. t. t., felsz. püspök, káptalani nagyprépost ujonnan épült palotájában a farsang folyamán több ebédet ad, amelyeken az egyházi, polgári, katonai és társadalmi előkelőségeket látja vendégeül. Tegnap este volt az első farsangi ebéd, melyen résztvettek: gróf Széchényi Miklós, v. b. t. t., [megyés püspök, Henriquez tábornok, Hlatky Endre főispán, Fetser Antal felsz. püspök, Markovits Antal, Bunyitay Vince, Kollányi Ferenc praelátus-kanonokok, Ránffy Zsigmond ezredes, Papp Miklós udvari tanácsos, pénzügyigazgató, Sztaniszlavszky Adolf főügyész, Rimler Károly polgármester, Siket Traján posta-távirda igazgató, Jankovich őrnagy, gr. Zichy Ödön, dr. Hoványi Gyula, Frankó Endre, Gellért László dr. Vucskics Gyula, Lopussny Gyula tb. kanonokok, Brém Lőrinc titkár, dr. Mazurek Gyula ceremóniárius stb.

*** Beöthy László elutazása.** Beöthy László kereskedelmi miniszter tegnap délután 4 órakor utazott el Nagyváradról esaladjával együtt. A minisztert a pályaudvarra Miskolezy Ferenc főispán, Singlary Gyula forgalmi főnök és Siket Traján kísérték ki. Beöthy felesége és leánya társaságában utazott el Budapestre. A pályaudvaron csak rövid ideig tartózkodott a miniszter, mikor Butyka Lajos állomásfőnök jelentette, hogy a vonat készen áll. Pár perc múlva a 4 órás gyorsvonathoz csatolt szalonkocsiba szállott a miniszter, mire a vonat kirobogott. A miniszter elutazását jelentették Budapesten az állomásfőnökségnek, ahol a fogadtatásra megtették az előkészületeket.

*** Görgy Artur állapota.** A nagybeteg tábornok állapotában végleges javulás nem állott be. Az éjszakát elég jól töltötte és reggel felé táplálékot vett hagához.

*** Vetítőest a Katholikus Körben.** A Katholikus Kör tegnap folytatta általánosan kedvelt, népszerű vetítőelőadásainak a sorozatát. Természetesen a tegnapi vetítőest alkalmával is megtelt a Kör nagyterme díszes és előkelő közönséggel. Dr. Némethy Gyula theologiai tanár tartotta az előadást, aki ezuttal a vetített képek során Tirol gyönyörű vidékét mutatta be a közönségnek. Az élvezetes, szép előadást a közönség melegen megtapsolta. A legközelebbi előadást Bertram Brunó premontrai tanár fogja tartani *Utazás a világűrben* címmel.

*** A városi gyámpénztár mérlege.** Nagyvárad város gyámpénztárának 1911. évi mérlegét a belügyminiszter jóváhagyta. A mérleg szerint a fedezet 2.405,577 korona 10 fillér; a gyámoltak és gondnokoltak követelése 2.343,078 korona 93 fillér; a tartalék-alap 62,498 korona 17 fillér.

*** Kinevezések.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az igazságügyminiszter Fehér Ödön nagyvárad-vidéki kir. járásbírói és dr. Kövesi Mihály jegyzőket jelenlegi alkalmazásuk helyén IX. fizetési osztályba sorozott bírósági jegyzőkké nevezte ki. A nagyváradai kir. ítélőtábla elnöke Borsos Géza végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **A vértanuk csontjai.** Aradról írják: A mint ismeretes, az aradi vár sáncai között nemrég megtalálták Schweidel József tábornok csontjait. Zombor város átírt ekkor Aradhoz, amelyben azt kérte, hogy engedje át a néhai 48-as tábornok földi maradványait részére, mert a tábornok zombori születésű volt. Varjassy Árpád tanfelügyelő, az átadások vezetője, terjedelmes átiratban válaszolt Zombor kérésére. Szerinte a kérés teljesítése lehetetlen, mert Schweidel tábornok földi maradványai sem Aradot, sem pedig Zombort, hanem a nemzetet illetik meg, amely azok fölött rendelkezik.

* **Honvédenekar Nagyváradon.** A székesfehérvári honvédenekari parancsnokság megszüntetésével egyidejűleg áthelyezik az ottani honvédenekart is és pedig, mint értesülünk, Nagyváradra. Hétfőn érkezett le Székesfehérvárra a honvédelmi minisztériumnak ez ügyben hozott rendelete, amely szerint a székesfehérvári m. kir. V. honvédenekar ezévi február 28-án tartozik Székesfehérvárról Nagyváradra költözködni. Március elsején tartozik a zenekar a nagyvárad 4. honvédenegyzrednél, melyhez beosztották, jelentkezni. A miniszter csupán annyit engedett meg, hogy a zenekar színházi része Székesfehérvárott maradhat a sziniszazon befejeztéig. A székesfehérváriak rendkívül sajnálják a honvédenekar és kitűnő karmestere, Frichay Richárd távozását; viszont Nagyvárad zenei élete rendkívül sokat nyer a minden tekintetben elsőrangú honvédenekar idehelyezése által. Jó lenne azonban az illetékes tényezőknek egy kissé érdeklődni is a dolog iránt, mert a székesfehérváriak még egy küldöttséget menesztenek a honvédelmi miniszterhez s kérni fogják a honvédenekar meghagyását Székesfehérvár számára.

* **Dr Konrád Béla** tartott előadást tegnap délután a városháza dísztermében az átöröklésről. A komoly tanár mindvégig a leghiggadtabb mederben tárgyalta s a közönség sem viselkedett úgy, amint pl. Pesten annak idején Tauffer tanár előadásán. A közönség 99 százaléka nő volt, még pedig zsidó nő és leány, akik fokozott érdeklődéssel hallgatták az orvos fejtegetését a csirafejlődésről. Dr Konrád Béla ábrákkal illusztrálta a csirák sejtjeinek különböző alakulatait, fejlődési fokozatait. Ebből vezette le a külső és belső tulajdonságok átöröklését. A testi és lelki abnormitások átöröklése, a generációk halandósága a terhelt szellemű szülők gyermekeinek szerencsétlensége képezte ezután az előadás tárgyát. Amit elmondott, az nem volt új és ismeretlen sem a műveltebb közönség előtt.

* **Hirtelen halál.** Tegnap délután 5 órakor a Szacsavay-utca 26. számú ház előtt összeesett Grünbaum Hermann parnói születésű 68 éves cipészmeister. A hirtelen elhalt egyént dr Barna Armin megvizsgálta és a hirtelen halál okául szívzselhüvést állapított meg. Grünbaum Hermann látogatába indult szintén Szacsavay-utca 28. szám alatt lakó rokonához és az uton érte a halál.

* **Szomorú esztendő.** Az elmúlt 1912. év minden tekintetben szomorú év volt. Hogy mily nagy volt a veszteség Biharban a terményekben, azt legjobban a gazdasági egyesület statisztikája tünteti fel, mely tegnap került az alispáni hivatalba. A gazdasági egyesület első sorban az őszi vetésekről számol be. Ily siralmas képe még nem igen volt a vármegyének. Mintha a tatárjárás pusztított volna s a dolgos földmives emberek eltűntek volna. A határ sok helyen úgy áll ma is, mint aratás után. Őszi vetésről egyes vidékeken szó sincs. A nagy esőzések miatt nem egy helyen egyáltalán nem lehetett vetni. Sok helyen még mindig csépelnek, mert az állandó nedvesség miatt csak most tudtak annyira jutni, hogy a fedél alá hordott kéréket kicsépeljék. Egyedül a tengeri termés volt az, amely a jelentés szerint meglehetősen mondható. A gazdasági egyesület a minisztertől vár a mezőgazdák-nak segítséget.

* **Köszönetnyilvánítás.** Dr Debreczeni Lajosné férje halála évfordulója alkalmából 30 koronát küldött a Biharmegyei és Nagyvárad Nőegyletnek, melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

* **Gyilkos apa.** Véres családi dráma történt tegnap este a főváros közelében levő Soroksárpécel községben. Mergl Ferenc napszámos zsörtölődő természetű ember volt, aki feleségével és egyetlen leányával állandóan civakodott s akik e miatt remegtek tőle. Tegnap este valami miatt az istállóban összeveszett Mária nevű leányával. A veszekedés hevében a hirtelen haragvó Mergl baltát emelt a védtelen leányra és addig ütötte vele, amíg meghalt. A gyilkos apa tettének elkövetése után megszökött Soroksárpécelről és valószínűleg a főváros felé vette útját. A rendőrség keresi.

* **Társas utazás.** Makfalvi Ferenc kassai kereskedelmi iskolai tanár husvétkor társas utazást rendez Olaszországba. Programba van véve Róma, Tivoli, Nápoly, Pompeji, Capri-sziget, Sorrento, Pozzuoli a Tuzaróto stb. A két hétig tartó s minden kényelmet nyújtó utazás II. osztályban (hajón I. oszt.) összes költsége a külön kirándulásokat, borraivalókat, vezetőket, belépő-díjakat is beszámítva 320 korona. Elsőrangú szállodák és ellátás. Indulás Kassáról március 14-én. Jelentkezni lehet Makfalvi Ferenc tanárnál (Kassa, Mikes-utca 10.) és László Bélánál, a Kassai Hírlap szerkesztőjénél, akik szívesen küldenek programot s adnak bővebb felvilágosítást úgy a jelen, mint a július hónapra Norvégiába tervezett társas utazásról.

* **Leszurta a rendőr lovát.** Tegnap éjjel Duma Péter 37. ezredbeli közlegény a kolozsvári-uton botrányos lármával vonult végig. A lovas rendőrfőnök felszólította, hogy viselkedjék tisztességesen, mire a részeg katonára szó nélkül kirántotta bajonettjét és markolatig döfte az egyik ló szügyébe. Hosszas üldözés után elfogták. Zilahy Antal rendőrfelügyelő intézkedésére Dumát átadták a katonai parancsnokságnak.

* **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelvszakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

* **A Nőegylet elszámolása.** Az Erzsébet árvaház és a Lujza Otthon karácsonyfa felállításához az alább felsorolt nemeszivű adakozók voltak szívesek adományaikkal hozzájárulni:

Gróf Széchényi Miklós 300, B. K. 20, Grócz Béla 40, dr Bundala Mihály 20, dr Lányi József 20, Széchényi Jenő 10, B. V. 10, Gabriely Lajos 40, Kny Antal 10, Fetter Antal 40, Karácsonyi János 20, Kollányi Ferenc 20, Petry Gyuláné 2, Sal Ferencné 10, Csídey Jánosné 2, öz. Zsigó Endréné 2, Füredi Lászlóné 4, Ujfalussy Ilona 2, öz. Beliczayné 2, Pálosy Ferenc 1 kor. 20 fill., Palánkay Károlyné 4, Kazinszky Mariska 22 fill., Kenéz Sándorné 5, öz. Kenéz Sándorné 5, öz. Nyiry Gy.-né 3, dr Nyiry Béláné 2, báró Szentkeresztyné 10, öz. Krausz Samuné 30, Balogh Kálmáné 5, dr Némethy Ferencné 25, Harmathy Károlyné 10, Geisberg Emma 5, Száhlender Károlyné 5, Berger Gyuláné 3, dr Des-Echerolles Kruspér Sándorné 10, M. V. 30, Személyi Kálmáné 5, Farkas Etelka 1, Mucsay 1, Székelyné 3, Molnár Lajosné 5, öz. Vidovich Bonaventuráné 1, öz. Krüger Viktorné 1, Demetrevits 5, Fássy Lajosné 3, dr Ormay Lajosné 1, Bordé Ferencné 1, Diósy Lajosné 5, Berger 1, Andrényi Gusztáv 5, Wechsler Adolf 3, Kandl 2, Leipnik 1, öz. Roszkopfné 2, Riedlné 1, Farkas Józsefné 2, N. N. 1, N. N. 2, öz. gróf Pongrácz Vilmosné 10, öz. Ováry Sándorné 20, Cziffra Geróné 4, Bócz Gézáné 3, öz. dr Brányi Gézáné 3, Govrik Akosné 3, Ficzek Lajosné 3, Kovács Rezső 1, Kopfer János 50 fill., Benesikné 1, Tóperczerné 1, Lichtmanné 50 fill., N. N. 1, Pekánovits Imréné 2, Pekánovits Imre 1, N. N. 1, Szaróssy Kopeller Béláné 20, Weiszlovits Lajos 10, öz. Gyurkovits Kornélné 10, Wertheimstein Alfréd 20, Platthy M.-né 3, Beliczay Kata 2, Pallay Lajos 10, Cserneczky nővérek 2, Ránffy Zsigmond 10, Des Escherolles Kruspérné 15, Moskovits Mór és fiai 5, Léderer és Kálmán 5, Radu Demeter 20, Butyka Lajosné 2, dr Fráter Imréné 5, Vueskies Julia 3, dr Vueskies Gyula 4, Gálffy Sándor 3, Draveczky J. Zsigmond 2, Vueskies Aranka 1, Vueskies Jenő 2, Kosztáné 1, Lukács Gusztávné 1, dr Lestyán Endre 2, Stark Róza 2, Lakatosné 2, Verner Kálmáné 1, Lukács 1, Böhmné 3, Böhm Paula 2, Mártonffy Gyuláné 5, Reck Gézáné 20, Imrik S. Zoltán 10, Fraknói Vilmos 10, Poyvár Jánosné 10, Keller József 5, öz. Janky Józsefné 5, öz. Rimanóczy Kálmáné 5, dr Papp Coriolanné 2, Lukács Gyuláné 2, Kiss Andrásné 2, Schlauch Jozefin 2, báró Königswarter Melania 20, Andrényi Gusztávné 10, Halász Gyula 5, Bjelik Imre 40, Darvas István 5, öz. Milibák Józsefné 4, Olasz Elemérné 5, Böszörményi Gézáné 2, Nagy Móréné 4, P. A. 4, Hegedüs Gézáné 2, öz. Bartos Gáborné 4, Dus Lászlóné 3, Nadányi Károlyné 3, öz. Kornstein Lajosné 3 korona. (Vége köv.)

x **Szülők figyelmébe.** Legszébb karácsonyi ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól övő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, s semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk Ladányi puskaműves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árbán a legjobbat kapni. Történepek és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén a Körözs felőli oldalon modern három szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.**

x **Egy igazán életrevaló** és hézagpótló intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: **Donát Károly**, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

AZONNAL BÉRBE ADANDÓ

Nagyszalontán az állomástól 5 perenyire levő ház két szobával és egy üzlethelyiséggel, gazdasági épületekkel, ház mellett 10¹/₄ hold belsőség sok gyümölcsfával, nagyon alkalmas kertészkedéshez, a határban 9¹/₂ hold prima szántóval. Bővebbet **TUKKA GERGELY** bérbeadónál **Isaszegen** Pest-megye.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszén házhoz szállít **Weiszberger és Társa**. Telefon 688. Telep: Váravelence, vasutná.

A „**Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.**“ sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Hirdetmény.** A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910-1912. évi 15-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizettetnek. Az igazgatóság.

x **Haláleset miatt eladó** két gyönyörű könyvtár szekrény a legértékesebb irodalmi és tudományos könyvekkel s hozzátartozó könyvtárasztallal, megtekintés bármikor az orosházi plebánián. Eladási határidő **1913. január 31-ig.**

x **Finom női** lack cherau barna és fehér félcipőket vettém partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. **Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház** mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

Valódi **Amerikai** és **Chassala** cipők, legjobb **Bor alino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor:

Szerda: Sarkantyu. (Bemutató előadás.)
Csütörtök: Sarkantyu; d. u. ifjúsági előadás Cigány.
Péntek: Sarkantyu.
Szombat: Csókszatatórium.
Vasárnap d. u.: Ártatlan Zsuzsi; este: Kedves Augusztin. (Bemutató előadás.)

A sarkantyu. Ma, szerdán este értékes bemutató előadás lesz a Szigligeti színházban. A szintársulat drámai ensembleje Gábor Andor és Liptai Imre fővárosi jeles tollu hírlapírók A sarkantyu című színművét mutatja be, amely a budapesti Nemzeti színház színpadán a közelmúltban maradandó jelentős sikert aratott. A katonaleletből merített érdekes tárgyú színmű nagyváradi előadásán Étsy Emilia, T. Pogány Janka, Sik Rezső, Tóth Elek és Hunyady József játsszák a vezető szerepeket.

A t. bérlők figyelmébe. Az igazgatóság felkéri a t. színházi bérlőket, hogy a második félelvi bérlétdíjat a hivatalos órák alatt, délelőtt 9-től fél 1-ig, délután 3-tól fél 6-ig mielőbb a színház irodájában befizetni sziveskedjenek.

MULATSÁG

...
A Kaszinó estélye.

A biharvármegyei és nagyváradi nemzeti kaszinó január 25-ikén, szombaton este táncal egybekötött kabéret rendez. Régen érzett hiányt pótol a kaszinó vezetősége akkor, mikor Nagyvárad és Biharvármegye előkelő uritársaságának színe-javát terembe gyűjti.

Ezt a célt a kaszinó vezetősége által kiküldött vigalmi bizottság, az által óhajtja elérni, hogy estélyén való közreműködésre a legkiválóbb műkedvelőket és a nagyváradi szintársulat néhány kedvelt és ünnepl művésznőjét és művészt kérte fel. A vigalmi bizottság fáradságot nem ismerő buzgalommal munkálkodik az estély sikerén. A felkért szereplők a közreműködést szívesen elfogadták s így az előkészületekből ítélve, ez estén a közönségnek valóban páratlan műélvezetben lesz része.

A vigalmi bizottságot támogatja munkásságában az általa felkért hölgy és fiatalok tagjaiból alakuló táncrendező bizottság. A mulatság iránt, melyen a kaszinó tagjai s a tagok által meghívott családok vesznek részt, már is rendkívül nagy az érdeklődés. Az estélyre szóló meghívók a legközelebbi napokban fognak szétküldetni, az érdeklődőknek addig dr. Siket Andor főispáni titkár (városháza) nyújt felvilágosítást.

A hölgybizottság alakuló ülése e hó-16-án lesz, nagyon kéri a rendező bizottság ez uton is a tagokat, hogy délután 4 órakor a kaszinó helyiségében mentől nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

A protestáns egyesület tea-estélye. A nagyváradi protestáns jótékony egyesület táncal egybekötött tea-estélyt rendez január 18-án, szombaton a Vigadó nagytermében. A nagyszabásúnak és kiválóan kedélyesnek ígérkező mulatság egyike lesz a farsang legsikerültebb mulatságainak, mert a rendezőség nagy buzgalommal dolgozik, hogy minél fényesebb sikert érjen el. Meghívókat nem bocsátottak ki. Belépti-jegy 2 korona.

A Katolikus Bál táncrendje. A január 19-iki Katolikus Bál iránt városzerte nagy az érdeklődés. Ez a mulatság egy kedves este keretében, vidám hangulatban egyesíteni fogja Nagyvárad katolikusait. A rendezőség mindent elkövet a bál minél fényesebb sikere érdekében. A hölgyek részére egyszerű, de rendkívül izlées táncrendről gondoskodtak: a táncrend fehér dombornyomással táncoló párt ábrázol s rajta van a felírás: Katolikus Bál Nagy-

várad, 1913. január 19. Minden bizonnyal kedves emlék lesz a résztvevő hölgyek számára. A meghívók expedálása folyamatban van; aki meghívóját tévedésből meg nem kapta — ilyen tévedés pedig a több ezer meghívó szétküldésénél könnyen megesik — forduljon a Népszövetség jegyzőjéhez, Körs-u. 6. szám.

EGYESÜLETEK

A Katolikus Kör a nagybőjt folyamán előadásokat rendez; ezek előkészítése véget ma, szerdán este fél 6-kor a Kör könyvtári helyiségében értekezlet lesz.

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

§ **Helyreigazítás.** Tegnap törvényszéki hírnökbe tévedésből csuszott be, hogy a hatóság elleni erőszak miatt elítelt, Sajben Pál pofonította Bodó László rendőrtisztviselőt. Sajben Pál csak megtámadta Bodó Lászlót, aki azonban kivédte a támadást és ártalmatlanná tette a garázda embert.

§ **Elutasított csödkérvény.** A Biharvármegyei Takarékpénztár csödot kért, tudvalevőleg **Moskovits Farkas** és **Moskovits Simon** ellen. Ebben az ügyben tegnap határozott a törvényszék s a csödkérvényt elutasította, mert úgy találta, hogy **Moskovitsék** vagyona jóval több mint a tartozásuk. A törvényszék a csödot nem rendelte el.

Elítelt jegyző. A nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága tegnap tárgyalta Juhász Elemér drágánfalvi jegyző bünperét, akit hatóság előtti rágalmazásért vontak felelősségre. Juhász Elemér ugyanis Wertheimstein Henrik belényesi főszolgabíró és Milieska Lajos, nagyváradi pénzügyi titkár hatóság előtt sértő kifejezésekkel illette. A vádlott jegyző visszavonta a sértő kitételeket és azzal védekezett, hogy rendkívüli nagy idegességében követte el a sértéseket. A bíróság Petróczy törvényszéki bíró elnöklete alatt tárgyalta ez ügyet és a jegyzőt 14 napi fogházra ítélte. Juhász Elemér természetesen felbezést jelentett be az ítélet ellen.

TÁVIRÁTOK

...
Az intéző bizottság ülése.

Budapest, jan. 14.

(Saját tudósítónktól.) A szövetkezett ellenzék intézőbizottsága pénteken értekezletet fog tartani.

Feloszlatják a kassai munkapártot.

Kassa, január 14.

A kassai munkapárt vezetősége felszólította Pllanár Déla képviselőt, hogy álláspontját fejtsse ki. Egyidejűleg felirtak a kormányhoz, hogy a választói jog javaslatán módosítsanak, ami ha nem fog bekövetkezni, a munkapártot Kassán fel fogják oszlatni.

Szélütött nagyherceg.

London, jan. 14.

Pétervárról táviratozzák egy itteni lapnak, hogy Nikolajevics Miklós nagyherceget, a cár unokafivérét tegnap szélhűtés érte és halálán van. Miklós nagyherceg, a harcias párt vezére, komoly jelölt a trónra, ha Alexis cárevics betegsége gyógyíthatatlannak bizonyul. Hir szerint a nagyherceg felépülésében nem biznak az orvosok. Nikolajevics Miklós nagyherceg 57 éves, a cár főhadsegéde és Nikita montenegrói király veje.

Felfüggesztett autonomia.

Félegyháza, jan. 14.

(Saját tudósítónktól.) A belügyminiszter ma Félegyháza város autonomiáját felfüggesztette. A felfüggesztés azért történt, mert a város törvényhatósága a belügyminiszterileg felfüggesztett főkapitányt a város kiadójává választotta meg.

A cárevics megbetegedett.

Pétervár, jan. 14.

Alexis trónörököséről a legellentmondóbb hírek keringenek. Egy verzió szerint a cárevics el sem hagyhatja az ágyát, járni sem tud és folytonosan orvosi kezelés alatt áll, hivatalos részről pedig azt közlik, hogy a trónörökös részt vett Carskoje-Selóban a karácsonyi ünnepeken és az újévi fogadtatáson. Kiment a parkba is hólapdával játszani, ekkor történt, hogy meghűtötte magát és most megint ágyban fekszik.

NYILTÉR.

Dr Zigre Aurél

ügyvédi irodáját

Beöthy Ödön-utca, 12. sz. alatt megnyitotta.

KÖZGAZDASÁG**Gabona üzlet.**

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb befogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktözsde.

Magyar Altalános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—

Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZÓ

H. I. Kezdetleges valami az egész. Nem közzölhető.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.**Ez a „Muki” művész**

szájharmonika dobbal. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kísérettül szolgál. Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona. **Wagner a „Hangszer Király”** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

ÓVÁS: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Biharvármegye közig. erd. bizottságától.

150—1913. kb.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye magyarcskéi járásában fekvő Méhelő község volt urbéreseinek Méhelő község határában levő erdejében 42507/1912. számú földmívelésügyi miniszteri rendelettel kihasználásra engedélyezett 200 k. hold területen mintegy 2701 ürm.³ becsült bükk és cser tüzifa 1913. évi január hó 31-én délelőtt 11 órakor Méhelő község házában írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 6500 korona, azaz Hatezeröt száz korona. Bánatpénz 650 korona.

Szabályszerűleg kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok szóbeli árverés kezdete előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó- és távirati, nemkülönben becsáron aluli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek és becsérték adatok Méhelő község házában és a nagyváradi m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Várad, 1913. évi január hó 12.

Varga Ákos,
vármegyei aljegyző.

832—913. sz.

Hirdetmény.

Az 1881. évi XLI tc. 34. §-a alapján közhírré teszem, hogy a Páris-patak szabályozása folytán nyitandó új utca részére szükséges területek megszerzésére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 69530 I. a. sz. rendeletével új kisajátítási eljárást rendelt el.

A kisajátítási eljárás határidejéül Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 1913. február hó 4 napjának d. e. 9 óráját tűzte ki, az összejevetel helyéül pedig Nagyvárad város székházának bizottsági termét jelölte ki.

Erről az összes érdekelteket azzal értesitem, hogy a vonatkozó tervek, valamint a kisajátítandó területek összeírása 1913. január hó 15-től 1913. január hó 29-ig terjedő 15 napi közszemlére vannak kitéve s azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők s az érdekeltek a tárgyaláson saját érdekükben annál is inkább jelenjenek meg, mivel az távolmaradásuk esetén is meg fog tartatni.

Nagyvárad, 1913. jan. 14.

Rimler Károly,
polgármester.

Belépési felhívás.

A polgári takarékos és segélyszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

**1913. január 1-én megnyitja
18-ik évtársulatát.**

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűen számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mind egyike után helekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszonrészményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

a) a heti befizetések 9 tizedrésze erejéig minden további biztosíték nélkül;
b) ingatlanokra;
c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítottak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértemek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

**A Polgári takarékos és segélyszövetkezet
igazgatósága.**

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvesés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faöntükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végeztünk
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Telefon 245. sz.

Telefon 245. sz.

Kalenda János

ezégnél

Nagyváradon

a Szent László-téren

legjutányosabban beszerezhetők mindennemű

Varrógépek

Gramofonok

Kerékpárok

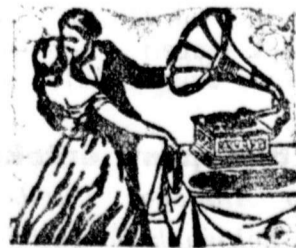
Vadászfegyverek

és vadászati kellékek óriási választékban; ugyisintén uta-
zási cikkekben is nagy választék található.

Fenti árucikkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javíttatnak.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Bevezetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

Előleg nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

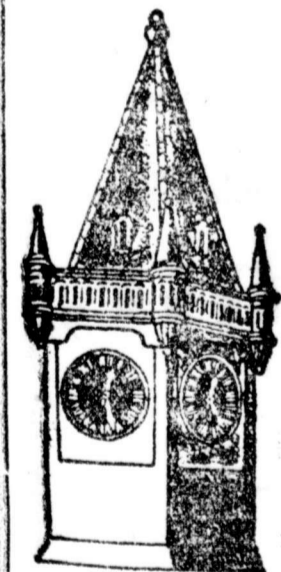
Nagypiac-tér 1. Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép, kőpor, oltott mész stb. eladás.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szeges” és „szabadlengésű” járattal, rez kerekkel. Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyék kívánatra. Saját ház.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT EY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsavay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világítási és erőátviteli házteléfono csengő berendezéseket. Motor és dinamó tekerceslések és szakszerű javítások. Iztéles kivitelű csillárokat rajzszerűen készít és átalakít. Éjjeli ügyeletes szolgálat.

Telefonszám 1192.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Nagyvárad.

Értesítés.

Tisztelt üzletfeleinket ezennel értesítjük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank üzlethelyiségében levő fiókunkat csak ez évi december hó 14-ig tartjuk fenn, miután e napon Bémer-tér 4. sz. alatt ujonnan épült intézeti központi helyiségünkbe költözünk át.

Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy december 14-től kezdve bennünket már önti új helyiségünkben (Bémer-tér, 4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.

Nagyvárad város

tejközpontja

házhöz szállít pontos időben kitünően kezelt tiszta palackozott tejet literenkint

28 fillérért.

Előzetes rendelésre legfinomabb teavaj, túró, hab és kávétejszín is szállítatik. Rendelések a városi tejközpont epreskerti telepére és a Szent László-téri hatósági tejkimérésbe intézendők, valamint telefon és a tejkihordó kocsisok utján is felvételnek.

Telefon 13-15. Telefon 13-15.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

KORCSOLYA

különlegességek

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében
== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==

100 kiló Porosz szalon fűtőszén 50 kilós zsákokban kimérve házhoz szállítva K 5.—

Ananas

≡ **Jamaika rum**

GORDON-STAFFOD & CO
 londoni cégtől eredeti töltésben
 a legfinomabb és legnemesebb
Jamaika rum teához.

Kizárólagos raktár:

Nagyvárad, Tisztviselők
Fogyasztási Szövetkezeténél
Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. sz.

TELEFON 769. TELEFON 769.

Hirdetések

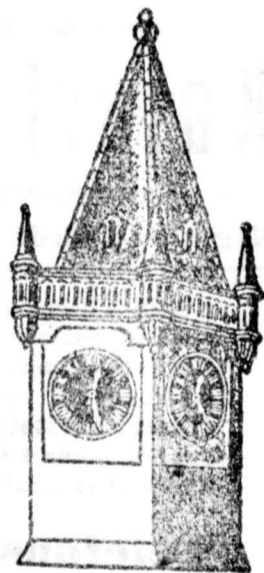
felvétetnek a kiadóhivatalban

Mezey Dezső

toronyóra készítő
 Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
 legrégebb és leg-
 megbízhatóbb
 toronyóra

készítő telepe.
 Olcsó árak, több
 évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
 bérmentve küld

Figyelem!
Fióküzetlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

ajánlja saját gyártmányu **kefe és meszelő**
nagyraktárát. Dus választék **finom**
illatszerekből, pipere-szappanok-
ből és mindennemű fésűkből és haj-
tűkből. Raktáron tart **fürdő és kocsi-**
mosó szivacsokat jutányos áron.
Fogkefék felelősség mellett. Különböző
 karácsonyi és ujévi ajándékok olcsó be-
 vásárlási forrása.

Figyelem!
Fióküzetlet nincs!

Szájról-szájra száll a hír,

hogy mily meglepő kitűnő minőségben és jutányos áron kaphatók

Farkas István „APOLLO” drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.

Rimanóczy-palota. Telefon 1302.

1. Mindennemű gyógyanyag és vegyszerárú. 2. Francia és angol illatszerek, faconokban vagy kimérve. 3. Arcz és kézapoló szerek, piperecikkek és pipereszappanok. 4. A világhírű Y-PO szeplő és májfolt ellenes készítmények. 5. Thea, rum, cognac, tokaji asszu és malaga bor. 6. Likőr és rumessentiák ingyen előiratokkal. 7. Csukamájolajok, köhögés ellenes hurutszeletkek. 8. Hajszeszek, hajszőkítők, hajfestőszerek, hajpuderek, színházi festék. 9. Fogporok, szájvizek, fogpaszták, fogkefék dus választékban. 10. Ruha és hajkefék, manikűr és fésű kazetták, tükrök, gumicikkek, sérvkötők, kötszerek, fecskendők, lysoform és más fertőtlenítő szerek, mentőszekrények, mindennemű háztartási cikkek.